

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:1639

av Mikael Oscarsson (KD)

Lärlingsanställning som ny anställningsform

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa lärlingsanställning som en ny anställningsform.

Motivering

Många arbetsgivare har svårt att rekrytera personal med rätt kompetens, samtidigt som ungdomar har svårigheter med att etablera sig på arbetsmarknaden. Detta är tecken på betydande matchningsproblem på arbetsmarknaden. Det är också en stor grupp ungdomar i samhället som missgynnats av den reformering av den svenska gymnasieskolan som genomfördes i mitten av 1990-talet. Reformen syftade till social utjämning, men ledde till utslagning. En allt större andel lämnade gymnasiet med ofullständiga betyg när de praktiska utbildningarna fick ett mer teoretiskt inslag. Alliansregeringen har reformerat gymnasieskolan och infört gymnasial lärlingsutbildning. Det har också presenterats förslag på s.k. lärlingsanställning i utredningen "Utbildningsanställning" (SOU 2012:80). Detta är två viktiga steg i rätt riktning för skoltrötta och praktiskt orienterade ungdomar. I Tyskland går cirka 43 procent av ungdomarna någon form av lärlingsutbildning. Tyskland är också ett av länderna inom EU med lägst ungdomsarbetslöshet. Genom att ta steg mot ett liknande lärlingssystem i Sverige, kan vi rusta unga människor för arbete och sänka ungdomsarbetslösheten. Tyvärr är löner och anställningsvillkor inte anpassade efter denna situation. Rigida regler på arbetsmarknaden gör risken med att anställa unga och oprövade personer stor och därmed blir företagen mindre benägna att ta ansvar för de unga på arbetsmarknaden. Problemen kvarstår trots att alliansregeringen sänkt kostnaderna för att anställa unga, bland annat genom halverad arbetsgivaravgift.

Därför behövs en lärlingsanställningsform som tar hänsyn till den unges lägre produktivitet, utbildningsmomentet och att det också krävs insatser från företaget för att handleda en lärling. Ett fungerande lärlingssystem kräver att samtliga parter är med och bidrar. Facken behöver inse att ett fungerande lärlingssystem kräver sänkta krav vad gäller lön och trygghet. Företagen måste vara beredda att ta ett än större ansvar för de yngres utbildning och kompetensutveckling. Staten måste se till att risken och kostnadsläget för företagen anpassas så att det är praktiskt möjligt och ekonomiskt försvarbart att ta emot en lärling. Även den unge själv har naturligtvis ett ansvar. Man måste vara beredd att hugga i och jobba på.

Kristdemokraterna tycker i grunden att den svenska modellen fungerar väl och det finns idag flera anställningsformer som arbetsgivare kan använda. Parterna på arbetsmarknaden har möjlighet att kombinera anställning och utbildning. Men befintliga möjligheter till arbetsplatsförlagt lärande leder inte i tillräcklig utsträckning till att unga etablerar sig på arbetsmarknaden. Lärlingsanställning är en pusselbit för att underlätta för unga att etablera sig på arbetsmarknaden och för mindre företag att anställa. Vi föreslår därför att lärlingsanställning införs som ny anställningsform. En sådan skulle exempelvis kunna vara 18 månaders anställning upp till 23 års ålder i ett första steg, i nästa steg 36 månaders anställning upp till 30 år. Företag som anställer en lärling med den nya anställningsformen bör få ekonomisk kompensation i någon form. Det borde övervägas om det kan ske i form av ett skatteavdrag. Det bör utredas hur lärlingsanställning som anställningsform kan utformas. Detta bör ges regeringen tillkänna.

Mikael Oscarsson (KD)